

Wat zijn biologicals?

Biologicals zijn geneesmiddelen die specifiek inwerken op een bepaald eiwit binnen ons afweersysteem zoals cytokine TNF. Bij auto-immuunziekten wordt de ontsteking vaak veroorzaakt door een teveel aan cytokines. Hierdoor ontstaat een kettingreactie en de ontsteking blijft zich verder zetten.

Biologicals proberen het teveel aan cytokines te blokkeren zodat de ketting onderbroken wordt en de ontsteking bij de patiënt vermindert. De medicatie kan gestart worden als er andere anti-reumatische medicaties niet afdoend werken.

Soorten en toedieningsvormen

Anti-TNF-alpha blokkers:

- **Certolizumab pegol:** (Cimzia®) subcutane inspuitingen van 200mg. Op week 0, 2 en 4 twee inspuitingen en nadien 1 spuit om de 2 weken.
- **Golimumab:** (Simponi®): 50mg 1 spuit/maand subcutaan.
- **Etanercept:** (Enbrel®, Benepali®) 50mg 1x/week subcutaan.

- **Adalimumab:** (Humira[®], Imraldi[®], Amgevita[®], Hulio[®]) 40mg 1x /2 weken subcutaan.
- **Infliximab:** (Remicade[®], Inflectra[®], Remsima[®]) 3 tot 5mg/kg; wordt via een infuus toegediend in een dagziekenhuis om de zes of acht weken.

Interleukine-antagonisten

- **Tocilizumab:** (RoActemra[®]) wordt via een infuus toegediend in het dagziekenhuis om de vier weken, of subcutaan 162mg 1x/week. Gericht tegen IL-6.
- **Sarilumab:** (Kevzara[®]) 200mg subcutaan om de 2 weken toe te dienen. Gericht tegen IL6.
- **Secukinumab:** (Cosentyx[®]) 150 mg of 300 mg subcutaan, na 5 toedieningen wekelijks, 1x/ maand. Gericht tegen IL17A.
- **Ustekinumab:** (Stelara[®]) 45 mg subcutaan om de 12 weken. Gericht tegen IL12 en IL23.
- **Ixekizumab:** (Taltz[®]) 80mg subcutaan. Gericht tegen IL17A.

Proteïnekinase-inhibitoren

- **Tofacitinib:** (Xeljanz[®]) 5mg 2x/dag peroraal.
- **Baricitinib:** (Olumiant[®]) 2 en 4mg 1x/dag peroraal.

Andere immuunmodulatoren

- **Rituximab:** (Mabthera[®], Rixathon[®], Truxima[®]) wordt in een dagziekenhuis intraveneus toegediend in twee infusen met 14 dagen tussentijd. Deze medicatie wordt toegediend voor de behandeling van RA, en afhankelijk van de ziekteactiviteit ten vroegste na zes maanden herhaald. Aangepaste schema's voor andere ziektebeelden zijn ook mogelijk. (B-cel inhibitie).
- **Abatacept:** (Orencia[®]) wordt in een dagziekenhuis intraveneus toegediend om de vier weken, of subcutaan 125mg 1x/week (T-cel inhibitie).
- **Apremilast:** (Otezla[®]) 30mg 2x/dag (phosphodiesterase 3-inhibitor).

De subcutane (onderhuidse) inspuitingen worden bij voorkeur door uzelf aangeleerd of u kan eventueel beroep doen op een thuisverpleegkundige.

Tegenindicaties

- Tuberculose (tenzij na voorafgaande behandeling)
- Ernstige infecties
- Overgevoeligheid, allergie
- Wonden
- Kanker
- Ernstig hartfalen

Verloop van het opstarten

Het opstarten van de behandeling is afhankelijk van de aard van uw aandoening.

Alvorens op te starten wordt er gescreend op chronische infecties, bijvoorbeeld Hepatitis B en C, HIV en tuberculose.

Vooraleer de behandeling kan opstarten dient er een goedkeuring aangevraagd te worden voor terugbetaling. Pas na goedkeuring kan de behandeling opgestart worden.

Mogelijke nevenwerkingen

Na onderhuidse toediening kunnen er lokaal huidreacties optreden zoals roodheid, zwelling of jeuk ter hoogte van de prikplaats. Deze verdwijnen meestal na een tijdje.

Tijdens of na intraveneuze toediening kunnen er overgevoeligheidsreacties optreden zoals rillingen, koorts, hoofdpijn, of kortademigheid. Uw bloeddruk, pols en temperatuur zullen regelmatig gecontroleerd worden tijdens de inloop van het infuus.

Biologicals kunnen de afweer tegen infectie verminderen. Bij hoge koorts of tekenen van infectie is het steeds aangewezen je arts te contacteren.

Er zal op regelmatige basis een bloedcontrole gebeuren, ter controle van lever- en nierwaarden, ontstekingsparameters en hematologie.

Aandachtspunten

Biologicals moeten koel bewaard worden (tussen 4 - 8°C) en mogen nooit ingevroren worden. Ze worden wel toegediend op kamertemperatuur. U dient de spuit 30' voor toediening uit de koelkast te nemen.

Indien u op vakantie gaat en/of reist met een vliegtuig, moet u in het bezit zijn van een reisattest voor het vervoer van uw medicatie in uw handbagage, en de hiertoe voorziene koeltas.

Bij lange vliegreizen kan men informeren bij het cabinepersoneel naar de mogelijkheid tot bewaren van de medicatie in de koelkast op het vliegtuig. Wegens vriestemperaturen kunnen de inspuitingen niet worden bewaard in de bagageruimte.

Reizen naar landen waar veel besmettelijke ziekten voorkomen, wordt afgeraden.

Het is aan te raden om een griepvaccin of pneumococcenvaccin toe te dienen. Levende, verzwakte vaccins (bv. gele koorts vaccin), worden afgeraden tijdens de behandeling. Indien dit toch noodzakelijk is wordt de behandeling tijdelijk onderbroken.

Bij een heelkundige ingreep of tandheelkundige verzorging dient de behandelende arts of tandarts altijd op de hoogte te worden gesteld van het gebruik van biologicals. In de meeste gevallen moet de behandeling tijdelijk onderbroken worden. De duur hangt af van het product en de wondgenezing.

Zwangerschap en borstvoeding

Het is aangeraden om zwangerschap te vermijden en geschikte voorbehoedsmiddelen te gebruiken tijdens de behandeling.

Overleg steeds met je reumatoloog.

Contactgegevens Dienst Reumatologie

Campus Aalst

Moorselbaan 164 - 9300 Aalst

Tel: 053 72 79 65

Reumato.Aalst@olvz-aalst.be

Campus Asse

Bloklaan 5 - 1730 Asse

Tel: 02 300 61 09

Reumato.Asse@olvz-aalst.be

Campus Ninove

Biezenstraat 2 - 9400 Ninove

Tel: 054 31 20 61

Reumato.Ninove@olvz-aalst.be

Disclaimer

De informatie in deze brochure is van algemene aard en is bedoeld om u een globaal beeld te geven van de zorg en voorlichting die u kunt verwachten. In iedere situatie, en dus ook de uwe, kunnen andere adviezen of procedures van toepassing zijn. Deze brochure vervangt dus niet de informatie die u van uw behandelend arts reeds kreeg en die rekening houdt met uw specifieke toestand. Zijn er na het lezen van deze brochure nog vragen schrijf deze eventueel op en bespreek ze in ieder geval met uw behandelend arts.

Versie 16/01/2019

Goedgekeurd door dokter Van
Hoydonck

